

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور

۲۱. بخش برق

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۲۸۸۴

اسفندماه ۱۳۹۱

دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

به نام خدا

فهرست مطالب

۲	چکیده
۲	مقدمه
۲	ماده واحده و یارانه‌ها
۳	منابع و مصارف
۹	درآمد - هزینه
۱۳	نکات مهم در بخش برق لایحه بودجه سال ۱۳۹۲
۱۴	مقایسه تکالیف ماده واحده لایحه ۱۳۹۲ و قانون ۱۳۹۱
۲۱	پیشنهادها
۲۲	منابع و مآخذ



بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور ۲۱. بخش برق

راهبردهای پیشنهادی برای بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۲ در مجلس شورای اسلامی در راستای ارتقای کارآیی و اثربخشی بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ نسبت به سالهای گذشته پیشنهاد می‌شود که نمایندگان و کمیسیون‌های محترم به موارد زیر تمرکز نمایند:

- **مبنای قانونی:** بررسی شود مبنای قانونی برآورد منابع و مصارف در بودجه در هر یک از امور بخشی و فرابخشی چیست؟

- **تغییر هزینه‌ها:** آیا مجموعه اعتباراتی که در هر یک از بخش‌های تخصصی (مانند مسکن، حمل و نقل، آموزش، بهداشت و...) پیش‌بینی شده است برای انجام وظایف آن حوزه (نه دستگاه) کافی است؟ دلیل تغییرات اعتبارات نسبت به سال قبل در هر یک از بخش‌ها چیست؟

- **بررسی آثار:** آثار تخصیص اعتبارات به هر یک از بخش‌ها چیست؟ به عنوان مثال با هزینه‌کرد اعتبارات پیش‌بینی شده در بودجه، شاخص‌های هر یک از حوزه‌های بخشی و فرابخشی (مانند کشاورزی، فرهنگ، امنیت، آموزش، سلامت و...) چه تغییری خواهند کرد؟

- **عدم قانونگذاری جدید:** در بررسی احکام بودجه، احکامی که در صدد قانونگذاری جدید یا اصلاح قوانین دائمی در لایحه هستند حذف شوند و همچنین مجلس از ارائه پیشنهادهای جدید از این دست اجتناب کند تا مانع از درهم‌ریختگی نظام قانونی و حقوقی کشور شود.

- **عدم ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای:** مجلس از ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای به خصوص ردیف‌های ذیل قوه مجریه اجتناب کند که این امر ناقض صلاحیت نظارتی مجلس و نقض تفکیک قواست.

- **اعمال اصلاحات بودجه‌ای توسط دولت:** در نهایت اینکه، مجلس بجای اینکه خودش برای اصلاح لایحه بودجه دست به کار شود، با بررسی راهبردهای بودجه در هر یک از امور بخشی و فرابخشی، ظرفیت سیاسی و حقوقی لازم را برای اصلاح بودجه توسط دولت فراهم نماید.^۱

۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد به گزارش «مجلس و بودجه: راهبردها و رویکردها» شماره مسلسل ۲۳۰۱۲۸۷۲ مراجعه شود.

چکیده

لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ با ساختاری متفاوت و بدون توجه به اسناد بالادستی مانند برنامه پنجم توسعه و سند چشم‌انداز ارائه شده است.

در این لایحه با وجود آنکه قیمت برق ثابت فرض شده و نسبت به سال قبل تغییری نکرده است، لکن برخلاف آن چیزی است که مبلغ یک میلیون و هشتاد و هشت هزار میلیارد ریال از محل اصلاح قیمت‌ها برای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها منظور شده است.

جداول درآمد - هزینه و منابع - مصارف نشان می‌دهد که بودجه از شفافیت لازم برخوردار نیست و درآمدهایی در بودجه دیده شده که محل تأمین آنها مشخص نیست. به طوری که به نظر می‌رسد درج رقمی تحت عنوان «سایر دریافت» در جدول ۲ عملاً برای ایجاد تراز بین مصارف و منابع در ردیف بودجه آورده شده است.

در عین حال با وجود اشکالات جدی و ساختاری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، پیشنهادهایی برای شفافیت بودجه، یارانه‌ها، پرداخت بدهی‌ها و ... مطرح شده است.

مقدمه

لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ با ساختاری بسیار متفاوت از لوایح گذشته و مغایر با استانداردهای شناخته شده بودجه‌ای ارائه شده است، این گزارش تلاش شده است تا منحصراً در مورد بودجه صنعت برق و راه‌حل‌های پیشنهادی، مبحثی اجمالی را ارائه نماید.

در ابتدا لازم است تأکید شود که ارقام لایحه بودجه در بخش برق نیز از شفافیت لازم برخوردار نیست و محل تأمین منابع، مصارف، درآمد و هزینه‌ها در بخش برق روشن نیست. در عین حال ارقام بودجه پیش‌بینی شده برای بخش برق نشان می‌دهد که این بخش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ در قالب برنامه پنجم توسعه و سند چشم‌انداز نیز تعریف نشده است.

ماده واحده و یارانه‌ها

در بودجه سال ۱۳۹۱ مبلغ حاصل از فروش برق ۸۴,۴۴۲ میلیارد ریال منظور شده بود که حاصل فروش حدود ۱۹۶ میلیارد کیلووات ساعت به‌ازای هر کیلووات ساعت ۴۳۰ ریال بوده است.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲، مبلغ حاصل از فروش برق ۸۸,۱۵۰ میلیارد ریال منظور شده که از محل فروش ۲۰۵ میلیارد کیلووات ساعت به‌ازای هر کیلووات ساعت ۴۳۰ ریال حاصل خواهد شد



که در واقع قیمت بدون تغییر منظور شده است.

براساس آمار ارائه شده، دولت تلاش دارد تا فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها را اجرا نماید و این در حالی است که قیمت فروش هر کیلووات ساعت برق را مانند سال جاری همچنان ۴۳۰ ریال حفظ کرده است.

این در حالی است که در جزء «۱-۵۵» بند «۵۵» آمده است، «تا مبلغ یک میلیون و هشتاد و هشت هزار میلیارد (۱,۰۸۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت سالیانه و متوازن از محل اصلاح قیمت‌های مواد (۱) و (۳) قانون هدفمند کردن تأمین می‌شود».

لذا در صورتی که مجلس، کلیات بودجه را مصوب نماید و اجرای فاز دوم قانون هدفمند کردن یارانه‌ها را به دولت تنفیذ نماید، دولت نیاز دارد که در اجرای مرحله دوم هدفمند کردن یارانه‌ها با اصلاح یا افزایش قیمت برق، جهت تأمین مبلغ ذکر شده در جزء «۱-۵۵»، بند «۵۵»، حداقل قیمت برق را بیش از سه برابر افزایش دهد که بحران تورم را دامن خواهد زد.

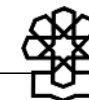
منابع و مصارف

جدول منابع و مصارف (جدول ۱) نشان می‌دهد که عملاً شفافیت در این ارقام مشاهده نشده و درآمدها و منابع غیرقابل وصولی را در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ در نظر گرفته است.

جدول ۱. منابع و مصارف صنعت برق در لایحه بودجه پیشنهادی ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

منابع		مصارف	
ذخایر و اندوخته‌ها	۲,۸۱۴,۶۲۴	سرمایه‌گذاری طرح‌های تولید از منابع داخلی	۴۰,۴۸۵,۳۴۸
کمک‌درآمد عمومی	۳,۴۵۶,۷۰۰	سرمایه‌گذاری طرح‌های تولید از منابع عمومی	۱,۸۳۵,۴۰۰
حق انشعاب	۱۱,۴۲۳,۶۷۰	سرمایه‌گذاری اختصاصی تولید	۱,۴۸۳,۶۷۰
		سرمایه‌گذاری طرح‌های انتقال از منابع داخلی	۲۷,۳۱۲,۴۲۱
		سرمایه‌گذاری طرح‌های انتقال از منابع عمومی	۱,۱۸۷,۲۰۰
تسهیلات بانکی	۱۰,۱۸۸,۴۱۶	بهینه‌سازی انتقال	۲,۴۶۹,۳۵۷
وام خارجی	۶,۶۵۹,۱۹۰		۰
سایر دریافتی‌ها (از توانیر)		فناوری اطلاعات	۱۵۶,۸۶۵
سایر دریافتی‌ها (از شرکت‌ها و وزارت نفت)	۳۱,۰۲۹,۸۵۰	سرمایه‌گذاری طرح‌های توزیع	۱۱,۴۰۲,۸۷۷
اوراق مشارکت	۲۹,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه‌گذاری طرح‌های اصلاح تأسیسات توزیع	۰
سایر منابع (دریافتی بابت فروش سهام از خزانه‌داری کل و ...)	۳۶,۸۹۴,۸۹۳	روشنایی معابر	۰
دریافتی از محل اوراق مشارکت سال ۱۳۹۰	۰	نصب کنتورهای جدید	۰
کاهش سرمایه در گردش	۵۱۹,۳۰۹	روستایی	۵۶۳,۰۰۰
		پدافند غیرعامل	۸۰,۲۰۰
			۰
		سرمایه‌گذاری در سایر طرح‌ها تحقیقات	۹۵۱,۱۸۰
		سایر سرمایه‌گذاری‌ها از طریق شرکت‌های تابعه	۳۱۴,۱۳۸
		بازپرداخت اصل اوراق مشارکت	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
		بازپرداخت وام داخلی	۲۷,۷۸۳,۶۶۱
		بازپرداخت وام سایر	۱۴۱,۸۵۰

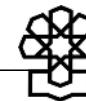


	مصارف		منابع
۱۷۶,۳۸۵	بازپرداخت وام خارجی		
۲۰۰,۰۰۰	سایر پرداختی‌ها		
۰	پرداخت دیون		
۱۳,۴۵۰	ماده (۳۲)		
۵۰۰,۰۰۰	پیش‌خرید برق		
۰	پرداخت به توانیر بابت خرید تأسیسات		
۲,۹۲۸,۶۵۰	خرید لوازم یدکی		
۱,۰۰۰	افزایش دارایی جاری		
۱۳۱,۹۸۶,۶۵۲	جمع مصارف	۱۳۱,۹۸۶,۶۵۲	جمع منابع

براین اساس منابع سرمایه‌ای بخش برق شامل دارایی‌های جاری (ذخایر و اندوخته‌ها و سایر)، منابع عمومی دولت، تسهیلات بانکی، وام‌ها، سایر دریافتی‌ها و... است که در جدول ۱ مشخص شده است.

طبق مباحث بودجه‌ای صرفاً ذخایر و اندوخته‌ها و منابع عمومی دولتی، منابع واقعی و در دسترس هستند.

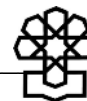
تسهیلات بانکی، وام‌های داخلی و خارجی نیز از منابعی است که با توجه به شرایط داخلی و بین‌المللی کشور مشخص نیست به چه میزان قابل وصول است.



جدول ۲. منابع و مصارف سرمایه‌های بخش برق لایحه بودجه سال ۱۳۹۲

حساب‌های سرمایه‌ای (مصارف)										حساب‌های سرمایه‌ای (منابع)							نام شرکت	شماره طبقه‌بندی
هزینه امور پژوهشی	افزایش دارایی‌های جاری	بازپرداخت و دیعه بدهی‌ها و سایر پرداخت‌ها	وجوه اداره شده	بازپرداخت وام و تسهیلات دریافتی			هزینه‌های سرمایه‌ای از محل منابع داخلی	طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای		سایر دریافت‌ها	تسهیلات بانکی و وام‌ها			منابع عمومی دولت	دارایی‌های جاری			
				وام خارجی	وام ماده (۳۲) و سایر وام‌ها	تسهیلات بانکی		سهیم منابع داخلی	سهم عمومی دولت		وام خارجی	سایر وام‌های داخلی	تسهیلات بانکی		سایر	اندرخته‌ها		
۱۵۰,۰۰۰	.	۳,۷۶۳,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	.	۶,۷۰۰,۰۰۰	۹,۹۱۱,۵۹۵	۵۲,۶۳۹,۶۷۵	۵,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۷۲,۹۰۳,۰۸۵	.	.	۵۰,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۶۶,۱۸۵	شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران - توانیر	۲۲۱۰۰۰
.	توانیر - یارانه برق	۲۲۱۰۰۲
۹,۰۰۰	.	۳۸۰,۰۰۰	.	۱۱۵,۷۸۶	۵۰۰,۰۰۰	۱۱۱,۰۰۰	۳,۵۰۳,۲۱۱	۳,۴۹۸,۳۷۸	۱۴۰,۰۰۰	۵,۸۶۶,۴۵۸	۱۷۹,۴۰۰	۹۲۷,۵۰۰	۹۲۷,۵۰۰	۱۴۰,۰۰۰	.	۲۰۷,۵۱۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای تهران	۲۲۱۵۰۰
۱۰,۰۰۰	.	۵۰۰,۰۰۰	.	۶۰,۵۹۹	.	۲۳۵,۲۹۱	۵۴۱,۶۸۰	۱,۷۶۴,۴۸۴	۴۵,۰۰۰	۱,۷۷۵,۵۹۸	۱۷۵,۰۰۰	۵۲۵,۰۰۰	۵۲۵,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	.	۲۰۱,۴۵۶	شرکت سهامی برق منطقه‌ای فارس	۲۲۲۰۰۰
۱۲,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۶۶۳,۵۶۲	۲,۴۱۴,۴۸۴	۴۴,۰۰۰	۱,۲۰۰,۳۲۹	۶۵۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۴۴,۰۰۰	.	۷۷,۶۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای اصفهان	۲۲۲۵۰۰
۱۱,۰۰۰	.	۱,۱۱۵,۹۴۶	.	.	.	۱۱۵,۶۱۰	۲۷۷,۸۲۹	۱,۷۹۴,۱۸۹	۷۰,۰۰۰	۲,۳۴۶,۵۲۴	۴۵۶,۷۹۰	۳۶۸,۵۰۰	.	۷۰,۰۰۰	.	۱۳۱,۷۶۰	شرکت سهامی برق منطقه‌ای خراسان	۲۲۳۰۰۰
۳,۰۰۰	.	۴۰,۰۰۰	.	.	.	۶۰,۰۰۰	۲۵۴,۹۸۰	۳,۲۴۶,۰۰۶	۴۲,۰۰۰	۱,۰۳۰,۴۵۷	۱,۸۳۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۱۷۶,۰۰۰	۴۲,۰۰۰	.	۶۴,۵۲۹	شرکت سهامی برق منطقه‌ای آذربایجان	۲۲۳۵۰۰
۲,۵۰۰	.	۴۰۰,۰۰۰	.	.	۷۹,۳۵۰	.	۹۴,۱۰۰	۱,۱۶۴,۴۸۴	۴۴,۰۰۰	۱,۱۸۵,۱۲۲	.	۴۵۷,۵۰۰	.	۴۴,۰۰۰	.	۹۵,۳۱۲	شرکت سهامی برق منطقه‌ای غرب	۲۲۴۰۰۰
۴,۵۰۰	.	۸۵,۰۰۰	.	.	۶۲,۵۰۰	۵۵,۰۰۰	۲۰۷,۴۱۱	۷۹۴,۴۸۴	۴۵,۰۰۰	۵۲۰,۶۱۷	.	۴۰۰,۰۰۰	۲۴۵,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	.	۳۸,۷۷۸	شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان	۲۲۴۵۰۰
۷,۰۰۰	۱۰۹,۴۰۸	۶۱۰,۳۸۰	۱,۱۴۹,۵۵۸	۳۹,۰۰۰	۹۲۴,۵۰۸	.	۴۴۰,۰۰۰	۴۴۰,۰۰۰	۳۹,۰۰۰	.	۶۴,۸۳۸	شرکت سهامی برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان	۲۲۵۰۰۰
۱۰,۰۰۰	.	۲۷۰,۰۰۰	.	.	.	۳۵,۰۰۰	۵۵۲,۸۹۵	۱,۵۸۹,۵۵۸	۳۹,۰۰۰	۱,۱۴۸,۴۲۸	۳۶۸,۰۰۰	۴۱۰,۰۰۰	۴۱۰,۰۰۰	۳۹,۰۰۰	.	۱۱۱,۰۲۵	شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان	۲۲۵۵۰۰
۵,۵۰۰	.	۳۷۰,۰۰۰	.	.	.	۵۵,۳۵۳	۵۵۸,۴۰۵	۹۱۹,۵۵۸	۳۹,۰۰۰	۸۱۰,۵۴۷	.	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳۹,۰۰۰	.	۹۲,۷۶۹	شرکت سهامی برق منطقه‌ای مازندران	۲۲۶۰۰۰

حساب‌های سرمایه‌ای (مصارف)										حساب‌های سرمایه‌ای (منابع)						نام شرکت	شماره طبقه‌بندی		
هزینه امور پژوهشی	افزایش دارایی‌های جاری	بازپرداخت ودیعه بدهی‌ها و سایر پرداخت‌ها	وجوه اداره شده	بازپرداخت وام و تسهیلات دریافتی			هزینه‌های سرمایه‌ای از محل منابع داخلی	طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای		سایر دریافت‌ها	تسهیلات بانکی و وام‌ها			دارایی‌های جاری					
				وام خارجی	وام ماده (۳۲) و سایر وام‌ها	تسهیلات بانکی		سهم منابع داخلی	سهم عمومی دولت		وام خارجی	سایر وام‌های داخلی	تسهیلات بانکی	منابع عمومی دولت	سایر			نخایر و اندوخته‌ها	
۴,۵۰۰	۸۳,۶۹۰	۸۱۹,۵۵۸	۳۹,۰۰۰	۳۱۰,۱۸۰	.	۲۸۵,۰۰۰	۲۸۵,۰۰۰	۳۹,۰۰۰	.	۲۳,۰۶۸	شرکت سهامی برق منطقه‌ای گیلان	۲۲۶۵۰۰	
.	شرکت سهامی مادر تخصصی مدیریت ساخت و تهیه کالای آب و برق (سانکاب) - در حال تصفیه	۲۲۷۰۰۰	
۵,۰۰۰	.	۴۰۰,۰۰۰	.	.	.	۱۰۰,۰۰۰	۵۹۷,۷۹۴	۵۵۹,۵۵۸	۲۸,۰۰۰	۹۸۱,۷۲۴	.	۲۸۵,۰۰۰	۲۸۵,۰۰۰	۲۸,۰۰۰	.	۱۰۵,۶۲۸	شرکت سهامی برق منطقه‌ای باختر	۲۲۸۰۰۰	
۲۰,۰۰۰	.	۱۲۰,۰۰۰	.	.	.	۱۴,۴۵۰	۸۹۴,۹۱۳	۱,۸۷۳,۱۵۷	۱۶۰,۰۰۰	۱,۸۱۲,۳۳۲	.	۷۲۰,۰۰۰	۳۵۳,۴۱۶	۱۶۰,۰۰۰	.	۱۵۶,۷۶۸	شرکت سهامی برق منطقه‌ای خوزستان	۲۲۸۵۰۰	
۳,۵۰۰	.	۳۰۰,۰۰۰	.	.	.	۱۵,۰۰۰	۱۳۹,۴۴۷	۵۶۹,۰۵۱	۳۸,۰۰۰	۶۹۳,۳۶۵	.	۱۵۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۳۸,۰۰۰	.	۸۰,۱۳۳	شرکت سهامی برق منطقه‌ای زنجان	۲۲۹۰۰۰	
۴,۰۰۰	.	۲۰۲,۷۱۹	۳۹,۰۸۵	۲۲۹,۵۵۸	۳۹,۰۰۰	۳۱۴,۴۹۸	.	۱۰۰,۰۰۰	.	۳۹,۰۰۰	.	۵۶,۸۶۴	شرکت سهامی برق منطقه‌ای سمنان	۲۲۹۱۰۰	
۶,۰۰۰	.	۴۰۰,۰۰۰	۱۸۴,۰۱۸	۵۴۴,۴۸۴	۴۴,۰۰۰	۵۶۹,۵۶۲	.	۲۳۷,۵۰۰	۲۳۷,۵۰۰	۴۴,۰۰۰	.	۸۳,۹۴۰	شرکت سهامی برق منطقه‌ای یزد	۲۲۹۲۰۰	
.	۴,۸۰۰,۰۰۰	۱۶,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۵۹,۴۱۷	۲۹,۱۹۳,۵۴۰	۱,۷۹۵,۰۰۰	۳۲,۱۰۴,۹۴۷	۳,۰۰۰,۰۰۰	۲۱,۹۹۴,۰۰۰	۴,۹۵۴,۰۰۰	۱,۷۹۵,۰۰۰	.	۱۰	شرکت سهامی سازمان توسعه برق ایران	۲۲۹۳۰۰
۱۷,۰۰۰	۱۲۲,۰۲۸	۵۰۹,۲۶۳	۱۰۰,۰۰۰	۶۲۳,۳۷۰	.	.	.	۱۰۰,۰۰۰	.	۷,۹۲۱	شرکت سهامی مدیریت شبکه برق ایران	۲۹۴۶۸۰	
۲۸۴,۵۰۰	.	۸,۳۴۶,۶۶۵	۵۰۰,۰۰۰	۱۷۶,۳۸۵	۱۲,۱۵۵,۳۰۰	۲۷,۲۹۴,۲۵۳	۷۴,۰۲۴,۵۲۰	۵۲,۶۳۸,۳۵۲	۲,۹۵۰,۰۰۰	۱۲۷,۱۲۱,۷۶۱	۶,۶۵۹,۱۹۰	۲۹,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۱۸۸,۴۱۶	۲,۹۵۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۱,۶۶۶,۱۰۸	جمع		
۱۷۸,۰۸۵,۴۷۵										۱۷۸,۰۸۵,۴۷۵						جمع			



در جدول ۲ نیز ملاحظه می‌شود که بخش سایر «دریافت‌ها» نیز معمولاً برای ایجاد تراز بین مصارف و منابع در ردیف بودجه آورده شده است که مشخص نیست از چه منبع و محلی تأمین خواهد شد، نگاهی به ستون «سایر دریافت‌ها» نشان می‌دهد که ارقام سنگین و غیرقابل تصویری در آن گنجانده شده که نگرانی بسیاری را در مورد کسری بودجه بخش برق به وجود خواهد آورد. به طوری که ملاحظه می‌شود در جدول ۲ در بخش منابع، مبلغ سایر دریافتی‌ها ۱۲۷,۱۲۱,۷۶۱ میلیارد ریال است، در حالی که میزان ذخایر و اندوخته‌ها ۱,۶۶۶,۱۰۸ میلیارد ریال و سایر، ۵۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال است که منابع در دسترس و مطمئن هستند.

همچنین ارقامی غیرمطمئن به عنوان تسهیلات بانکی، وام‌های داخلی و وام خارجی در نظر گرفته شده است همان‌طور که ملاحظه می‌شود مبلغ تسهیلات بانکی ۱۰,۱۸۸,۴۱۶ میلیارد ریال، سایر وام‌های داخلی ۲۹,۰۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال و وام خارجی ۶,۶۵۹,۱۹۰ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است در حالی که میزان بازپرداخت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ برای تسهیلات بانکی بخش برق ۲۷,۲۹۴,۲۵۳ میلیارد ریال، بازپرداخت سایر وام‌های داخلی ۱۲,۱۵۵,۳۰۰ میلیارد ریال و بازپرداخت وام خارجی ۱۷۶,۳۸۵ میلیارد ریال است. در مورد بازپرداخت اوراق مشارکت مبلغ ۱۲ هزار میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ در نظر گرفته شده است و این در حالی است که محل تأمین این مبلغ روشن نیست.

درآمد - هزینه

هزینه‌های قطعی وزارت نیرو که شامل خرید انرژی برق از بخش خصوصی است با واقعیت مطابقت ندارد، زیرا شرکت توانیر از چند طریق انرژی برق مورد نیاز کشور را تأمین می‌کند که به شرح جدول ۳ است.

جدول ۳. درآمد - هزینه صنعت برق در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

درآمدها	هزینه‌ها
جمع دریافتی حاصل از فروش برق به مشترکین*	هزینه نیروی برق تولید شده توسط نیروگاه‌ها
متوسط نرخ در کل	هزینه سوخت
اختلاف درآمد (پرداختی توانیر ماده (۶۱) مقررات مالی دولت)	متوسط نرخ خرید برق از شرکت مدیریت شبکه
اختلاف درآمد (مابه‌التفاوت قیمت آزاد برق با تکلیفی)	هزینه خرید برق از شرکت مدیریت شبکه
اختلاف نرخ (مابه‌التفاوت قیمت آزاد برق با تکلیفی)	پرداخت به شرکت‌ها بابت مابه‌التفاوت سوخت
دریافتی حاصل از فروش برق به مدیریت شبکه	مابه‌التفاوت نرخ و پرداخت به شرکت‌ها بابت ماده (۶۱) مقررات مالی دولت
متوسط به‌ازای فروش به مدیریت شبکه	هزینه خرید برق از شرکت‌ها و کشورهای همسایه
دریافتی حاصل از بابت مابه‌التفاوت سوخت	هزینه خرید برق از سدها
متوسط به‌ازای فروش به مدیریت شبکه بابت مابه‌التفاوت سوخت	هزینه خرید از بخش خصوصی
دریافتی حاصل از فروش به شرکت‌ها و صادرات	جمع هزینه خرید
دریافتی حاصل از ترانزیت برق	متوسط هزینه خرید به‌ازای فروش
نرخ ترانزیت به کیلووات ساعت فروش	هزینه تعمیرات اساسی
ارقام ناشی از اجرای مقررات (بند «ح» تبصره «۱۱»)	متوسط تعمیرات اساسی به‌ازای فروش
جمع درآمدهای شرکت	هزینه انتقال و دیسپاچینگ
کسر می‌شود موضوع صدر ماده (۶۱) مقررات مالی دولت	متوسط هزینه انتقال و دیسپاچینگ
سایر درآمدهای عملیاتی	هزینه عمومی و اداری
جمع خالص درآمدهای شرکت	متوسط هزینه عمومی و اداری به فروش
درآمد غیر عملیاتی	هزینه توزیع
	متوسط هزینه توزیع به فروش
	هزینه کمک به مراکز آموزشی
	هزینه تحقیقات و پژوهش
	تحقیقات کاربردی جزئی از کل
	هزینه محیط زیست
	هزینه مدیریت مصرف



درآمدها	هزینه‌ها	
	هزینه فناوری اطلاعات	۵۱,۱۸۴
	هزینه پروژه‌های بهبود ناشی از ارزیابی	۱۳,۷۲۰
	کیفیت توان	۸,۷۵۰
	هزینه بازخرید پرسنل	۳۵,۰۰۰
	هزینه‌های مالی	۲۸۵,۵۳۶
	هزینه بیمه تأسیسات	۱۶۹,۰۰۰
	پرداخت به مدیریت شبکه بابت هزینه‌های جاری	
	ارقام ناشی از اجرای مقررات (تشویق صنایع و...)	۰
	جمع هزینه‌های عملیاتی بدون استهلاك	۱۴۰,۳۸۶,۴۴۷
	متوسط به‌ازای یک کیلووات‌ساعت	۶۸۴/۸۱
	هزینه استهلاك شامل	۲,۷۶۳,۵۵۲
	تأسیسات تولید	۷۱۵,۰۵۰
	تأسیسات انتقال	۸۴۵,۱۲۴
	تأسیسات عمومی و اداری	۵۵,۱۹۴
	تأسیسات توزیع	۱,۱۴۸,۱۸۵
	متوسط هزینه استهلاك	۷۲/۳۱
	ارقام ناشی از اجرای مقررات (تخفیف صنایع)	۰
	جمع کل هزینه‌های عملیاتی	۱۴۳,۱۴۹,۹۹۹
	متوسط هزینه‌ها - قیمت تمام شده	۶۹۸/۲۹
	سود و یا زیان	۲۲۸,۴۲۷
	سود و یا زیان انتظاری	۲۲۸,۴۲۸
	اختلاف	-۱
	مالیات	۵۷,۱۰۷
ارقام دو بار منظور شده	ارقام دو بار منظور شده	۹,۲۱۵,۷۵۷,۵۳۲/۹

* دریافت فروش برق با نرخ ۴۳۰ ریال و میزان فروش ۲۰۵ میلیارد کیلووات ساعت محاسبه شده است.

توضیح اینک:

۱. تأمین انرژی توسط نیروگاه‌هایی که در اختیار دارد و هزینه تولید آن با توجه به روند گذشته صحیح محاسبه شده و معادل ۶,۱۷۶ میلیارد ریال است.
 ۲. خرید مستقیم و تضمینی انرژی برق حدود ۴۵ میلیارد کیلووات ساعت برق توسط توانیر از تولیدکنندگان به‌ازای هر کیلووات ساعت ۲۶۰ تا ۳۰۰ ریال است.
 ۳. خرید برق از بخش خصوصی که نیروگاه‌های وزارت نیرو را خریداری کرده‌اند و مستقیماً بدون تضمین، برق را به بازار می‌فروشند. وزارت نیرو، برق این تولیدکنندگان را که حدود ۷۱ میلیارد کیلووات ساعت است از مدیریت شبکه به قیمت ۲۰۰ تا ۲۲۰ ریال خریداری می‌کند.
 ۴. نرخ برق آبی نیز در قانون بودجه سال ۱۳۹۱، ۲۰۳ ریال به‌ازای هر کیلووات ساعت بوده است، بنابراین وزارت نیرو (توانیر) نزدیک به ۱۷۱ میلیارد کیلووات ساعت برق از بخش خصوصی خریداری می‌کند که دولت بودجه‌ای معادل ۱۵,۱۷۸ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ برای آن منظور کرده است یعنی برای هر کیلووات ساعت نزدیک به ۸۹ ریال درحالی که در سال ۱۳۸۹ این رقم ۱۲۵ ریال و سال ۱۳۹۰، معادل ۲۵۰ ریال بوده است. درحالی که، محاسبات بالا نیز نشان می‌دهد که میانگین خرید هر کیلووات ساعت برق در حدود ۲۶۰ ریال بوده است.
- بنابراین اگر لایحه با همین ارقام به تصویب برسد بدوی وزارت نیرو به تولیدکنندگان خصوصی برق در سال آینده حدود ۱۸,۵۰۰ میلیارد ریال افزایش می‌یابد که اگر قصد واقعی کردن ارقام بودجه بخش برق وجود داشته باشد باید برای خرید انرژی برق از بخش خصوصی دولت یک ردیف بودجه‌ای قابل تحقق به مبلغ ۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال منظور نماید در غیر این‌صورت صنعت برق با مشکل بهره‌برداری روبرو می‌شود.
- در مورد خرید برق از نیروگاه‌های برق آبی قیمت هر کیلووات ساعت آن حدود ۱۲۱ ریال منظور شده است که اگر همین قیمت توسط وزارت نیرو پرداخت شود مبلغی که در لایحه، بدین منظور آورده شده است تکاپوی پرداخت را می‌کند ولی اگر وزارت نیرو ناچار شود به‌استناد تبصره «۴» بخشنامه ۴۴۶۷۶/۴۵۶۳۵۵ مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۶ بهای سوخت مصرف نشده در این نیروگاه‌ها را پرداخت کند، مبلغ مندرج در لایحه تکاپوی پرداخت را نخواهد کرد و باید اعتبار در نظر گرفته شده حداقل به مبلغ ۸۰۰ میلیارد ریال افزایش یابد.



نکات مهم در بخش برق لایحه بودجه سال ۱۳۹۲

لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ با توجه به استانداردهای بودجه‌نویسی و قوانین و مقررات و سابقه موضوع، در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ نکاتی قابل تأمل است:

۱. به‌طور منطقی بودجه سالیانه باید در قالب اسناد بالادستی تدوین شود. (اسناد بالادستی بودجه سال ۱۳۹۲ عبارتند از برنامه پنجم توسعه و سند چشم‌انداز ۱۴۰۴) تا پیگیری و نظارت به آن امکانپذیر شود و از طرف دیگر تسهیلاتی را در جهت تحقق اهداف برنامه پنجم و سند چشم‌انداز فراهم کند که متأسفانه این اصل در تدوین لایحه بودجه سال ۱۳۹۲، رعایت نشده است.

۲. باتوجه به قانون هدفمند کردن یارانه‌ها باید قیمت حامل‌های انرژی از جمله برق در لایحه بودجه سنواتی آورده شود که در بودجه سال ۱۳۹۲ اصولاً ابعاد مالی عملیات دولت در مورد هدفمند کردن یارانه‌ها در ابهام است و به‌تبع آن میزان پرداخت یارانه نیز نامشخص است.

۳. بودجه شرکت‌های وابسته به وزارت نیرو از جمله توانیر باید باتوجه به جداول درآمد - هزینه تدوین شود که بخش درآمدها باید واقعی و شفاف باشد.

۴. در احکام بخش برق، لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ به‌نحوی تنظیم گردیده است که امکان نظارت و بررسی عملکرد با مصوبات را مشکل خواهد کرد. این موضوع در زمینه شفافیت لایحه نیز از نظر اعداد و ارقام مندرج در بودجه کاملاً مشهود است.

۵. در حال حاضر وزارت نیرو بالغ بر ۲۰ هزار میلیارد ریال به بخش خصوصی که در صنعت برق به‌عنوان پیمانکاران و تولیدکنندگان برق خصوصی مطرح هستند، بدهکار است که در لایحه بودجه ۱۳۹۲ هیچ منبع و محلی برای پرداخت این دیون منظور نشده است و این درحالی است که براساس تأکیدات مقام معظم رهبری بر اقتصاد مقاومتی و اقتصاد مردمی، با عدم پرداخت این دیون، عملاً بخش خصوصی و مردمی اقتصاد در صنعت برق، با مشکل جدی روبرو خواهد شد. در بودجه سال جاری بخشی از بدهی‌های وزارت نیرو به بخش خصوصی با واگذاری نیروگاه‌ها تهاتر گردید.

۶. به‌منظور افزایش راندمان نیروگاه‌های کشور و ایجاد انگیزه دست‌اندرکاران تولید برق لازم است مکانیسمی در زمینه منظور نمودن هزینه سوخت در قیمت تمام شده و اختصاص یارانه به صنعت برق پیش‌بینی شود.

بنابراین باید هزینه سوخت برای شرکت‌های برق به‌طور کامل دریافت شود و شرکت توانیر نیز بعد از فروش برق و دریافت وجه آن، هزینه را به شرکت‌های پالایش و پخش و گاز پرداخت نماید تا در این تعامل (و بده و بستان) شفافیت لازم ایجاد شود و شرکت‌های تولیدکننده برق در جهت افزایش راندمان حرارتی خود گام بردارند.

مقایسه تکالیف ماده واحده لایحه ۱۳۹۲ و قانون ۱۳۹۱

جدول شماره ۴ مقایسه تکالیف قانون وزارت نیرو در احکام ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ و قانون بودجه سال ۱۳۹۱ است که براساس آن می‌توان دریافت چه تغییراتی در ماده واحده و بندهای لایحه ۱۳۹۲ با ماده واحده و بندهای قانون بودجه ۱۳۹۱، رخ داده است که علاوه بر تفاوت‌ها، اعداد و بندها نیز برجسته شده‌اند.

همچنین بندهایی که در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ وجود داشته، لکن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ وجود ندارد نیز در جدول ۴ ذکر شده است.



جدول ۴. مقایسه تکالیف قانونی بخش برق وزارت نیرو در احکام ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ و قانون بودجه سال ۱۳۹۱

موضوع	متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۲	متن قانون بودجه سال ۱۳۹۱
واریز درآمدهای ارزی و ریالی به حساب‌های متمرکز	۷-۳. شرکت‌های دولتی تابعه وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند کلیه درآمدهای ریالی و ارزی خود را به حساب‌های متمرکز وجوه ریالی و ارزی که از طریق خزانه‌داری کل کشور به نام آنها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌شود واریز نمایند. خزانه‌داری کل کشور سهم شرکت‌های دولتی تابعه وزارتخانه‌های نفت و نیرو را متناسب با بودجه آنها هر ماهه و با درخواست ذیحساب آنها به حساب‌های پرداخت‌های ریالی و ارزی شرکت‌های یاد شده با مجوز خزانه‌داری کل کشور در بانک‌ها افتتاح می‌شود، واریز می‌نماید. وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه ذیربط موظف است وجه نفت و گاز را در ابتدای برداشت با فاصله یک ماهه طبق قیمت قانونی به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. در صورت وضع یارانه توسط دولت به همان میزان به شرکت‌های مربوط مسترد می‌گردد.	۸-۳. شرکت‌های دولتی تابعه وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند کلیه درآمدهای ریالی و ارزی خود را به حساب‌های متمرکز وجوه ریالی و ارزی که از طریق خزانه‌داری کل کشور به نام آنها با تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌شود واریز نمایند. خزانه‌داری کل کشور مکلف است سهم شرکت‌های دولتی تابعه وزارتخانه‌های نفت و نیرو را طبق بودجه مصوب آنها هر ماهه و با درخواست ذیحساب آنها به حساب‌های پرداخت‌های ریالی و ارزی شرکت‌های یاد شده که با هماهنگی خزانه در بانک‌ها افتتاح می‌شود واریز نماید. شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران موظف است از درآمدهای مربوط به پالایشگاه‌های خصوصی معادل ارزش نقدی خوراک و نیز سایر تعهداتی که برعهده شرکت ملی پالایش و پخش است را کسر و طبق مفاد این بند به خزانه‌داری کل کشور واریز و مابقی را مستقیماً به شرکت‌های خصوصی ذیربط پرداخت نماید.
محاسبه و واریز مالیات بر ارزش افزوده به حساب درآمد عمومی	۳-۱۲. مالیات بر ارزش افزوده و عوارض آب، برق و گاز با توجه به مالیات و عوارض مندرج در صورت حساب (قبوض) مصرف‌کنندگان و همچنین نفت تولیدی و فرآورده‌های وارداتی، فقط یکبار در انتهای زنجیره تولید یا توزیع آنها توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی (شرکت‌های پالایش نفت) و شرکت‌های تابعه ذیربط وزارت نفت و شرکت‌های گاز استانی و شرکت‌های تابعه ذیربط وزارت نیرو و شرکت‌های توزیع آب و برق استانی بر مبنای قیمت فروش داخلی محاسبه و دریافت می‌شود. مالیات مزبور به حساب درآمد نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و عوارض طبق قوانین موضوعه توزیع می‌گردد.	۱۳-۳. مالیات بر ارزش افزوده و عوارض نفت و گاز تولیدی و فرآورده‌های وارداتی، فقط از کلیه فرآورده‌های نفتی و گازی، یکبار در انتهای زنجیره تولید آنها توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی (شرکت‌های پالایش نفت) و بر اساس مفاد جزء «۳-۳» این بند و شرکت‌های تابعه ذیربط وزارت نفت و شرکت‌های گاز استانی بر مبنای قیمت فروش داخلی محاسبه و پرداخت می‌شود. مالیات مزبور به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود و عوارض طبق قوانین موضوعه توزیع می‌گردد.

متن قانون بودجه سال ۱۳۹۱	متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۲	موضوع	
<p>۸-۷. به شرکت‌های تابعه و وابسته وزارتخانه‌های نفت، نیرو، راه و شهرسازی و صنعت، معدن و تجارت اجازه داده می‌شود بدهی‌های قانونی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی را تا سقف بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با اعلام وزیر مربوطه و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان حسابرسی) بدهی همان اشخاص بابت اقساط واگذاری و یا بدهی به سازمان مالیاتی تسویه و یا تهاتر نماید. تهاتر مربوط به مالیات منوط به تصویب دولت است.</p> <p>۳-۲۴. به دولت و دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی، اجازه داده می‌شود با رعایت قوانین و مقررات مربوطه در سقف سیصدوسی و پنج هزار میلیارد (۳۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با فروش سهام، سهم‌الشرکه، اموال، دارایی‌ها و حقوق مالی و نیروگاه‌های متعلق به دولت و مؤسسات و شرکت‌های دولتی تابعه و وابسته، منابع حاصله را به حساب خاصی نزد خزانه واریز نماید...</p> <p>۵-۲۴. موارد ذیل در پرداخت، تسویه و تهاتر دیون و تعهدات قانونی در اولویت هستند.</p> <p>ب - وزارت نیرو معادل پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال</p> <p>پ - مهار آب‌های مرزی سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال ...</p>	<p>۳-۱۳. به دولت و دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶، اجازه داده می‌شود با رعایت قوانین و مقررات مربوطه در سقف سیصد هزار میلیارد (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نسبت به فروش سهام، سهم‌الشرکه، اموال، دارایی‌ها و حقوق مالی و نیروگاه‌های متعلق به دولت و مؤسسات و شرکت‌های دولتی تابعه و وابسته اقدام نموده و منابع حاصله را به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. همچنین دولت و دستگاه‌های یاد شده با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌توانند علاوه بر فروش، نسبت به واگذاری و تهاتر موارد مذکور در سقف یاد شده نیز اقدام نمایند.</p> <p>۱-۳-۳. مجموع مبالغ حاصله فوق و یا واگذاری‌ها، بابت مطالبات و دیون ناشی از رأی دیوان عدالت اداری و محاکم قضایی و نیز ایفای تعهدات دستگاه‌های اجرایی و مطالبات قانونی ناشی از این قانون و قوانین بودجه سال ۱۳۹۱ و قبل از آن دولت و دستگاه‌های اجرایی مذکور و شرکت‌های دولتی وابسته و تابعه آنها به اشخاص حقیقی و حقوقی دولتی، عمومی غیردولتی و خصوصی به‌ویژه پیمانکاران مشاوران، سازندگان تجهیزات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این قانون و قوانین بودجه سال‌های قبل، بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت و تعهدات ارزی و ریالی «فاینانس خارجی» و داخلی، فروشندگان برق بخش خصوصی، صندوق‌ها، بیمه‌ها و بانک‌های دولتی، غیردولتی و خصوصی، ایثارگران، جانبازان، آزادگان و خانواده معظم شهدا و مفاد قانون تفسیر ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ طرح اصلاح موادی از قانون خدمت وظیفه عمومی پرداخت، هزینه، مصرف و یا تسویه و یا تهاتر می‌شود</p>	<p>فروش سهام، سهم‌الشرکه، اموال، دارایی‌ها و حقوق مالی و نیروگاه‌ها و پرداخت، تسویه یا تهاتر مطالبات و دیون و تعهدات قانونی ناشی از قانون سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱</p>	



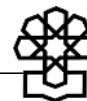
متن قانون بودجه سال ۱۳۹۱	متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۲	موضوع	
<p>۳۳. به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صناعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی اجازه داده می‌شود تا سقف یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود منتشر نمایند.</p> <p>اوراق مشارکت مزبور قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و سازندگان نیز می‌باشد</p>	<p>۲۴. به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صناعت معدن و تجارت و جهاد کشاورزی اجازه داده می‌شود تا سقف یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود منتشر نمایند.</p> <p>اوراق مشارکت فروش نرفته هر طرح، قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات همان طرح در سقف مطالبات معوق با تأیید ذیحساب و رئیس دستگاه اجرایی ذیربط می‌باشد اوراق واگذار شده قابل بازخرید قبل از سررسید توسط بانک عامل نیست.</p> <p>بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به محض فروش اوراق مشارکت و صکوک (ارزی و ریالی) از سوی دستگاه‌های اجرایی و شهرداری‌ها، گزارش آن را به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) اعلام نمایند.</p> <p>آیین‌نامه اجرایی نحوه واگذاری، بازخرید و بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت موضوع این بند با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد</p>	اوراق مشارکت ریالی	
<p>۴۴. درآمد حاصل از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها در سال ۱۳۹۱ تا مبلغ ششصد و شصت هزار میلیارد (۶۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال شامل موارد ذیل است:</p>	<p>۲-۵۵. درآمد حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در سال ۱۳۹۲ تا مبلغ یک میلیون و دویست هزار میلیارد (۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال شامل موارد ذیل است:</p>	یارانه برق	

متن قانون بودجه سال ۱۳۹۱	متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۲	موضوع	
<p>۲- ۴۴. تا مبلغ یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یارانه‌های نان، برق و سایر کالاها و خدمات مندرج در این قانون</p>	<p>۱-۵۵. تا مبلغ یک میلیون و هشتاد و هشت هزار میلیارد (۱,۰۸۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت ماهیانه و متوازن از محل اصلاح قیمت‌های مواد (۱) و (۳) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها.</p> <p>۲-۵۵. تا مبلغ یکصد و دوازده هزار میلیارد (۱۱۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یارانه‌های نان، برق و سایر کالاها و خدمات مندرج در این قانون</p>		
<p>۵۸. به هریک از وزارتخانه‌های نفت و نیرو از طریق شرکت تابعه زیربند اجازه داده می‌شود هر دو ماه به ترتیب مبلغ پانصد (۵۰۰) ریال و دوست و پنجاه (۲۵۰) ریال از هر واحد مسکونی روستایی و مبلغ یک هزار (۱,۰۰۰) ریال و پانصد (۵۰۰) ریال از هر واحد مسکونی شهری اخذ و نسبت به بیمه خسارات مالی و جانی اعم از فوت و نقص عضو و جبران هزینه‌های پزشکی ناشی از انفجار، آتش‌سوزی و مسمومیت مشترکین گاز و برق از طریق شرکت‌های بیمه با برگزاری مناقصه اقدام نمایند.</p> <p>تبصره - وزارتخانه‌های نفت و نیرو موظفند گزارش عملکرد این بند شامل منابع دریافتی، هزینه‌های پرداختی به شرکت‌های بیمه و خسارت‌های پرداختی به مشترکین را هر ۶ ماه یکبار به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور ارائه نمایند.</p>	<p>۵۸. به هر یکی از وزارتخانه‌های نفت و نیرو از طریق شرکت تابعه زیربند اجازه داده می‌شود هر دو ماه به ترتیب مبلغ پانصد (۵۰۰) ریال و دوست و پنجاه (۲۵۰) ریال از هر واحد مسکونی روستایی و مبلغ یک هزار (۱,۰۰۰) ریال و پانصد (۵۰۰) ریال از هر واحد مسکونی شهری اخذ و نسبت به بیمه خسارات مالی و جانی اعم از فوت و نقص عضو و جبران هزینه‌های ناشی از انفجار، آتش‌سوزی و مسمومیت مشترکین گاز و برق از طریق شرکت‌های بیمه یا برگزاری مناقصه اقدام نمایند.</p> <p>تبصره - وزارتخانه‌های نفت و نیرو موظفند گزارش عملکرد این بند شامل منابع دریافتی، هزینه‌های پرداختی به شرکت‌های بیمه و خسارت‌های پرداختی به مشترکین را هر ۶ ماه یکبار به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور ارائه نمایند.</p>	<p>بیمه خسارات ناشی از انفجار، آتش‌سوزی و مسمومیت مشترکین برق</p>	
<p>۱۳. به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود با متقاضیان بخش خصوصی و تعاونی احداث نیروگاه که تا پایان سال ۱۳۹۰ موافقت اصولی احداث نیروگاه را دریافت نموده‌اند براساس ضوابط برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، قرارداد خرید تضمینی برق منعقد نماید</p>		<p>انعقاد قرارداد خرید تضمینی برق</p>	



متن قانون بودجه سال ۱۳۹۱	متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۲	موضوع	
۱۴. به وزارت نیرو اجازه داده می شود نسبت به عقد قرارداد برای تبدیل حداقل چهار هزار مگاوات نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی اقدام نماید		تبدیل حداقل ۴,۰۰۰ مگاوات نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی	
۲۱. به منظور تأمین آب شرب سالم و بهداشتی شهرها، روستاها و محل‌های اسکان عشایر که فاقد آب شرب سالم بوده و در سال‌های اخیر نیز از بابت خشکسالی مشکل آنها تشدید شده است در سال ۱۳۹۱ وزارت نیرو با اولویت موارد مذکور از محل اعتبارات و از جمله خرید تضمینی آب اقدام نماید.		خرید تضمینی آب	
۱۴-۲۴. مابه‌التفاوت نرخ تکلیفی و هزینه‌های قطعی شرکت‌های توزیع نیروی برق از ابتدای سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹/۹/۲۹، مشمول معافیت مالیاتی می‌باشند.		معافیت مالیاتی	
۴۳. در اجرای ماده (۱۸۰) قانون برنامه پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران، دو درصد (۲٪) از اعتبارات بودجه عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور به منظور مطالعه و یا اجرای فصول، برنامه‌ها، فعالیت‌ها و طرح‌ها و پروژه‌های امور ذیل و نیز کمک، یارانه سود تسهیلات و تسهیلات قرض‌الحسنه به بخش‌های دولتی، غیردولتی و خصوصی برای موارد زیر اختصاص می‌یابد: ۴۳-۱. معادل سی درصد (۳۰٪) برای امور زیربنایی از جمله طرح‌های هادی روستایی، احداث راه و بهسازی و آسفالت و روکش راه‌های روستایی و عشایری فاقد آسفالت مناسب، آب شرب روستایی و عشایری، شهرک‌ها و نواحی صنعتی، گازرسانی روستایی، توسعه برق و آب روستایی، بهسازی و آسفالت معابر مراکز دهستان‌ها، احداث پل، تجهیز راهدارخانه‌ها و تأمین ماشین‌آلات راهداری و دیوارهای ساحلی		برق و آب روستایی	

متن قانون بودجه سال ۱۳۹۱	متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۲	موضوع	
۴۳-۲. معادل بیست درصد (۲۰٪) برای امور اقتصادی از جمله اجرای طرح‌های آب کشاورزی، برق‌دار کردن چاه‌های کشاورزی، لایروبی قنوت، پوشش انهار، جاده بین مزارع، یارانه سود تسهیلات، آبرسانی لوله‌ای به مزارع از رودخانه‌ها، امور تولیدی آب، کشاورزی، صنعتی و معدنی			
۷۹. مددجویان تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور از پرداخت هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی، عوارض شهرداری‌ها و هزینه‌های انشعاب آب و فاضلاب، برق و گاز برای یک‌بار و در حد یک واحد مسکونی مطابق الگوی مصرف معافند. اعتبارات این بند از منابع این قانون تأمین می‌شود و به دستگاه ارائه‌دهنده خدمات پرداخت می‌گردد		هزینه‌های انشعاب آب و فاضلاب، برق مددجویان تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی	
۸۸. هزینه مصرفی و حق انشعاب برق، آب و گاز برای مساجد، حسینیه‌ها، دارالقرآن‌ها و نیز اماکن دینی اقلیت‌های دینی مصرح در قانون اساسی رایگان است		هزینه مصرفی و حق انشعاب برق، آب برای مساجد	
۱۵. مبالغ ناشی از اجرای ماده (۶۱) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت تنفیذی در ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، به عنوان درآمد شرکت توانیر محسوب نمی‌گردد و کل منابع حاصله صرف سرمایه‌گذاری می‌شود		عدم احتساب مبالغ ناشی از اجرای ماده (۶۱) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به عنوان درآمد شرکت توانیر	



پیشنهادها

با هدف اصلاح بودجه بخش برق مطابق با ساختار آن در لایحه و به منظور همراهی با قوه مجریه و وزارت نیرو با اغماض از بعضی مغایرت‌های آن با قوانین و مقررات موجود سعی شده است که کارایی بودجه بخش برق برای وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه آن افزایش یابد.

- با این وجود، لازم است پیشنهادهای ذیل در اصلاح لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ مورد نظر قرار گیرد:
 - بند «۳-۷» به گونه‌ای اصلاح شود که تسهیل در بهره‌برداری از منابع آب، برق و گاز در راستای اجرای ماده (۱۲) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۵ دی‌ماه ۱۳۸۸، مجلس شورای اسلامی باشد و کلیه وجوه حاصل از فروش حامل‌های انرژی توسط وزارتخانه‌های نفت و نیرو به حساب متمرکز دستگاه‌های اجرایی ذیربط در خزانه‌داری کل واریز و سپس سهم سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها توسط دستگاه‌های اجرایی به حساب سازمان مذکور واریز شود.
 - قیمت تمام شده برق بدون احتساب هزینه سوخت تعیین شود. یارانه برق موضوع ردیف ۵۲۰۰۰۰ یارانه انرژی (مابه‌التفاوت قیمت برق و سوخت نیروگاه‌ها) به دلیل نحوه اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها عملاً صرف پرداخت یارانه نقدی می‌شود و از این بابت پرداختی به وزارت نیرو انجام نمی‌شود که این رویه نیازمند اصلاح است.
 - به منظور جبران کمبود منابع مالی صنعت برق و تشویق بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در صنعت برق، قیمت سوخت فسیلی (گاز) برای این بخش معادل قیمت فروش به وزارت نیرو محاسبه شود.
 - در جدول ۵ ماده واحده ردیف ۱۴۰۱۴۴، مبلغ ۳۶ هزار میلیارد ریال مستند به ماده (۸) قانون برق ایران در منابع بودجه عمومی دیده شده است. از آنجا که این مبلغ درآمد شرکت توانیر است لذا منظور کردن آن به عنوان درآمد عمومی دولت محل قانونی نداشته و باید حذف شود.
 - با توجه به اینکه ۷۵ درصد بودجه در شرکت‌های دولتی مصرف می‌شود پیشنهاد می‌گردد بودجه شرکت‌های دولتی در قالب جداول منابع - مصارف و درآمد، هزینه مورد بررسی قرار گیرد. در این مورد حداقل می‌توان بودجه شرکت‌های مادر تخصصی مانند توانیر بررسی نمود.
 - بر اساس اعلام رسمی دولت هزینه پرسنلی باید ۲۰ درصد افزایش یابد، در حالی که بر اساس لایحه پیشنهادی، هزینه پرسنلی کمتر از ۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.
 - کاهش هزینه استهلاک قابل توجه است. هزینه استهلاک در سال‌های اخیر به شدت کاهش یافته است و از ۶,۶۶۲ میلیارد ریال به ۲,۷۶۴ میلیارد ریال رسیده است که از لحاظ بودجه‌ای منطقی نیست. مگر اینکه دولت بخواهد برای آنکه قیمت تمام شده را به سطح دلخواه ۲۶۴ ریال برساند این

سازوکار را اتخاذ نماید. زیرا سرمایه‌گذاری در این سال‌ها اگر افزایش یافته باشد باید هزینه استهلاک نیز افزایش می‌یافت. با توجه به اینکه هزینه استهلاک در عمل در بخش منابع به‌عنوان ذخیره استهلاک در نظر گرفته می‌شود لزوماً کاهش هزینه و استهلاک به معنی کاهش ذخیره استهلاک خواهد بود.

براساس تعاریف بودجه‌ای، ذخیره استهلاک جزو منابع محسوب می‌شود، لکن در محاسبات دولت و وزارت نیرو، این موضوع جزء آیتم‌های درآمد محسوب می‌شود.

منابع و مأخذ

۱. قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.
۲. لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور.
۳. آمار تفصیلی صنعت برق، توائیر ۱۳۹۰.
۴. وزارت نیرو.



مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۸۸۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور ۲۱. بخش برق

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین: مجتبی درویش‌توانگر

همکار: خسرو خسروی

ناظران علمی: هاشم خویی، محمدرضا محمدخانی، ایرج مهرآزما

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۱۲/۲۰